

ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Αθήνα, 22-05-2012

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/3719/22-05-2012

Α Π Ο Φ Α Σ Η 78/2012

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε στην έδρα της την 1-12-2011 και ώρα 10:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Πέτρος Χριστόφορος, Πρόεδρος, και τα μέλη Λεωνίδα Κοτσαλής, Αναστάσιος Πράσσοι, Αντώνης Ρουπακιώτης, Δημήτριος Μπριόλας, ως εισηγητής, Γραμματή Πάντζιου και το αναπληρωματικό μέλος Γρηγόριος Λαζαράκος σε αντικατάσταση του τακτικού μέλους Αναστασίου-Ιωάννη Μεταξά, ο οποίος, αν και εκλήθη νομίμως εγγράφως δεν παρέστη λόγω κωλύματος. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν ο Φίλιππος Μίτλεττον, νομικός ελεγκτής - δικηγόρος, ως βοηθός εισηγητής και η Γεωργία Παλαιολόγου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Στη συνεδρίαση είχαν κληθεί νομίμως με τις με αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/7750/21-11-2011, Γ/ΕΞ/7751/21-11-2011 και Γ/ΕΞ/7752/21-11-2011 κλήσεις το Αιγινήτειο Νοσοκομείο, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών στο οποίο υπάγεται το Αιγινήτειο Νοσοκομείο το οποίο είναι πανεπιστημιακή κλινική και δεν έχει ίδια νομική προσωπικότητα και η ασφαλιστική εταιρεία ΑΜΕΡΙΚΑΝ ΛΑΪΦ ΙΝΣΟΥΡΑΝΣ ΚΟΜΠΑΝΥ (AMERICAN LIFE INSURANCE COMPANY) – ALICO, αντίστοιχα, και παρέστησαν εκ μέρους του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και του υπαγόμενου σε αυτό Αιγινήτειου Νοσοκομείου ο ιατρός Α και εκ μέρους της

ασφαλιστικής εταιρείας ALICO ο δικηγόρος Γεώργιος Μπούρας και ο υπάλληλος της εταιρείας, Β. Η τελευταία κατέθεσε μετά τη συνεδρίαση το σχετικό με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/8124/5-12-2011 υπόμνημα.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα παρακάτω:

Ο Γ κατέθεσε τις με αρ. πρωτ./-2-2004, .../-1-2005 και .../-2-2005 προσφυγές με τις οποίες ζητεί από την Αρχή να αποφανθεί α) αν νομίμως το Αιγινήτειο Νοσοκομείο διαβίβασε στην ασφαλιστική εταιρία ALICO έγγραφο, το οποίο περιέχει ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα σχετικά με την υγεία του, β) αν ικανοποιήθηκε το δικαίωμα ενημέρωσής του από το ανωτέρω νοσοκομείο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 11 του Ν. 2472/97 και γ) αν διαβιβάστηκαν νομίμως από την ανωτέρω ασφαλιστική εταιρία τα έγγραφα που είχε ζητήσει να του δοθούν.

Η Αρχή είχε αρχικά εξετάσει την πιο πάνω προσφυγή και είχε εκδώσει τη με αρ. 61/2006 απόφαση, μετά την ανάκληση της οποίας δυνάμει της απόφασης 120/2011, εξέτασε εκ νέου την πιο πάνω προσφυγή του Γ.

Η Αρχή, μετά από ακρόαση των εκπροσώπων των καταγγελλομένων και των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τον βοηθό εισηγητή, ο τελευταίος στη συνέχεια αποχώρησε και κατόπιν διεξοδικής συζήτησης,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.1α του ν.2472/97, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για να τύχουν νόμιμης επεξεργασίας πρέπει να συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς και να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία ενόψει των σκοπών αυτών.
2. Κατά το άρθρο 7 παρ.1α, επιτρέπεται κατ' εξαίρεση η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων όταν τα υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του. Σύμφωνα με το άρθρο 2 περ. ια, *“Συγκατάθεση” του υποκειμένου των δεδομένων, είναι κάθε ελεύθερη,*

ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και με πλήρη επίγνωση, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 3, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Αυτά τα μέτρα πρέπει να εξασφαλίζουν επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που συνεπάγεται η επεξεργασία και η φύση των δεδομένων που είναι αντικείμενο της επεξεργασίας.

4. Σύμφωνα με το άρθρο 11 παρ.3, εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς. Όπως ορίζεται στην παράγραφο 6 του άρθρου 12, δεδομένα που αφορούν την υγεία γνωστοποιούνται στο υποκείμενο μέσω ιατρού.

5. Στην εξεταζόμενη περίπτωση, ο προσφεύγων την 1-12-1998 συνήψε σύμβαση ασφάλισης υγείας με την ασφαλιστική εταιρεία ALICO (“νοσοκομειακό πρόγραμμα περίθαλψης με απεριόριστο ποσό αποζημίωσης και απαλλαγή πληρωμής ασφαλιστρών λόγω ανικανότητας”). Από ..-12-2002 έως ..-3-2002 νοσηλεύτηκε στο Αιγινήτειο Νοσοκομείο με διάγνωση «βαριά σπασιοκαταταξική συνδρομή στα πλαίσια απομυελινωτικής νόσου». Στη συνέχεια, με “Δήλωση ασθενείας και νοσοκομειακής περίθαλψης” που απηύθυνε προς την ασφαλιστική εταιρία στις 20-1-2003, ο προσφεύγων δήλωσε την ως άνω ασθένειά του, συμπλήρωσε τις ερωτήσεις που περιλαμβάνονταν στο σχετικό έντυπο (περιγραφή της ασθένειας, τότε παρουσιάστηκαν τα πρώτα συμπτώματα, αν είχε παρόμοια συμπτώματα για την ίδια πάθηση προηγουμένως, τα ονόματα των ιατρών και τις ημερομηνίες που εξετάστηκε, τις εξετάσεις που συνέστησε ο θεράπων ιατρός) αναφέροντας ότι τα πρώτα συμπτώματα της νόσου παρουσιάστηκαν αρχές Φεβρουαρίου του 2002 και ζήτησε να απαλλαγεί από την υποχρέωση πληρωμής των ασφαλιστρών. Η ασφαλιστική εταιρεία, με την συγκατάθεση του προσφεύγοντα που αναγράφεται στην ανωτέρω έγγραφη δήλωση, ζήτησε στις 21-9-2004 από τον

Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών να δώσει εντολή να της χορηγηθούν στοιχεία σχετικά με τη νοσηλεία του προσφεύγοντα στο ανωτέρω νοσοκομείο καθώς και στοιχεία του ιατρικού ιστορικού-ατομικού αναμνηστικού του. Το Νοσοκομείο απέστειλε στις 5-10-2004 στην ασφαλιστική εταιρεία με βάση την εισαγγελική παραγγελία. αντίγραφο της βεβαίωσης του ιατρού του, Α που πιστοποιούσε ότι ο προσφεύγων έπασχε από σκλήρυνση κατά πλάκας και ότι τα πρώτα συμπτώματα της νόσου άρχισαν από το 1995. Το ίδιο Νοσοκομείο ενημέρωσε τον προσφεύγοντα για την χορήγηση της βεβαίωσης που προαναφέρθηκε στις 10-1-2005 μετά από την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης που άσκησε ο προσφεύγων. Στις 4-1-2005 η ασφαλιστική εταιρεία κατήγγειλε εξώδικως το ασφαλιστήριο συμβόλαιο υποστηρίζοντας ότι ο ασφαλισμένος δεν δήλωσε κατά την υποβολή της αίτησης προς ασφάλιση ότι τα συμπτώματα της νόσου από την οποία πάσχει άρχισαν ήδη από το 1995. Στις 12-1-2005 θυροκολλήθηκαν, μετά από εντολή της ίδιας εταιρίας από δικαστικό επιμελητή, εξώδικη δήλωσή της με τα συνημμένα σε αυτήν έγγραφα στην κεντρική είσοδο της οικίας του προσφεύγοντα στην οδόστην Αθήνα. Η θυροκόλληση έγινε για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης και αντίρρησης που άσκησε ο τελευταίος για την ανεπίτρεπτη επεξεργασία των δεδομένων της υγείας του. Συγκεκριμένα θυροκολλήθηκαν επειδή η επίδοση στον ίδιο τον προσφεύγοντα δεν ήταν εφικτή : α) η εξώδικη δήλωση, β) η από 1-12-1998 αίτησή του προς ασφάλιση, γ) η από 20-1-2003 δήλωση ασθένειας και νοσοκομειακής περίθαλψης, δ) φύλλα του βιβλιαρίου υγείας του, ε) το από 30-10-2002 ιατρικό πιστοποιητικό του ιατρού Α, στ) η υπ' αριθμ. πρωτ. .../-12-2002 γνωμάτευση-απόφαση της Πρωτοβάθμιας Υγειονομικής Επιτροπής ΤΣΜΕΔΕ ζ) το από 13-10-2004 ακριβές αντίγραφο της από 5-10-2004 βεβαιώσεως του ιατρού Α. Το εξώδικο με τα συνημμένα έγγραφα, τα οποία δεν βρίσκονταν εσώκλειστα σε φάκελο, παρέλαβε ο προσφεύγων από το μέρος που είχαν θυροκολληθεί.

6. Η διαβίβαση από το Νοσοκομείο αντιγράφου βεβαιώσεως του ιατρού πραγματοποιήθηκε βάσει της γραπτής συγκατάθεσης του προσφεύγοντα στο προαναφερόμενο έγγραφο της δήλωσης ασθένειας όπου ο ανωτέρω δηλώνει ότι οι πιο πάνω απαντήσεις του είναι αληθείς και ορθές και εξουσιοδοτεί *“όλους τους ιατρούς που καθ’ οιονδήποτε χρόνο εξέτασαν τον ασθενή να εφοδιάσουν την ασφαλιστική εταιρία με*

οποιαδήποτε πιστοποιητικά ή πληροφορίες τους ζητήσει". Η συγκατάθεση αυτή δόθηκε από τον προσφεύγοντα στο ίδιο έντυπο με τη δήλωση ασθενοείας, διατυπωμένη με τα ίδια γράμματα του υπόλοιπου κειμένου και ευανάγνωστη. Γνώριζε δε ο προσφεύγων από την ασφαλιστική σύμβαση που είχε υπογράψει ότι βάσει αυτής της συγκεκριμένης δήλωσης που υπέγραψε μετά την επέλευση της συγκεκριμένης ζημίας, που σημειωτέον, πρέπει να είναι αληθής, σαφής και χωρίς παραλείψεις, ενεργοποιείται η ασφαλιστική κάλυψη που στην περίπτωση αυτή ήταν η απαλλαγή πληρωμής ασφαλιστρών. Ήταν δε προφανές στον προσφεύγοντα ότι ο σκοπός της ασφαλιστικής εταιρίας για τη χορήγηση των επίδικων στοιχείων από το νοσοκομείο συνδέεται με τη δήλωση που κάνει ο ίδιος για τη συγκεκριμένη ασθένεια, της οποίας η ύπαρξη, η έκταση και η μορφή κρίνονται από τα στοιχεία του ιατρικού φακέλου. Από τα δεδομένα αυτά ουδαμώς προκύπτει ότι ο προσφεύγων εξαναγκάστηκε να συγκατατεθεί ή να συναινέσει για τη συγκέντρωση από την ασφαλιστική των απαιτούμενων στοιχείων νοσηλείας του για τον έλεγχο της αλήθειας της κατά την επέλευση της ασφαλιστικής περίπτωσης δήλωσής του. Η βεβαίωση του ιατρού δεν αποτελεί επεξεργασία νέου προσωπικού δεδομένου, αλλά μια εκτίμηση στοιχείων που υπήρχαν ήδη στον ιατρικό φάκελο και έγινε στο πλαίσιο της εισαγγελικής παραγγελίας και μετά από τη δοθείσα ως άνω συγκατάθεση του προσφεύγοντος. Συνεπώς πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 2 περ. ια και 7 παρ. 1 περ. α του ν. 2472/1997 σε σχέση με την ύπαρξη ελεύθερης, ρητής και ειδικής συγκατάθεσης για την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων.

7. Ωστόσο, το γεγονός ότι η χορήγηση της ιατρικής βεβαίωσης έγινε νομίμως, δεν απαλλάσσει τον υπεύθυνο επεξεργασίας από την υποχρέωση να ενημερώσει το υποκείμενο, δηλ. τον προσφεύγοντα, πριν την ανακοίνωσή της σε τρίτον. Στην υπό εξέταση περίπτωση, η ενημέρωση του προσφεύγοντα από το νοσοκομείο για την διαβίβαση του αντιγράφου της βεβαίωσης του ιατρού στην ασφαλιστική του εταιρεία πραγματοποιήθηκε μετά τη διαβίβαση και αφού είχε προηγουμένως ασκηθεί το δικαίωμα πρόσβασης και, ως εκ τούτου, δεν αποτελεί προσήκουσα εκπλήρωση της υποχρέωσης ενημέρωσης του υποκειμένου, επειδή δεν προηγήθηκε του σταδίου της διαβίβασης στην ασφαλιστική εταιρία των επίδικων δεδομένων. Συνεπώς υπήρξε παραβίαση του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997 το οποίο ορίζει ότι εάν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε

τρίτους το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς και για το λόγο αυτό πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο στον υπεύθυνο επεξεργασίας, το οποίο πρέπει να είναι ανάλογο της ιδιαίτερης βαρύτητας που ενέχει η παραβίαση, ιδίως ενόψει του γεγονότος ότι αφορούσε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας για τα οποία τόσο ο έλληνας όσο και ο ευρωπαϊός νομοθέτης επιφυλάσσουν αυξημένη προστασία.

8. Η επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων υγείας του προσφεύγοντος από την ασφαλιστική εταιρεία ALICO, η οποία συνίσταται στον έλεγχο του αν η συγκεκριμένη ασθένεια προϋπήρξε της σύναψης του ασφαλιστηρίου συμβολαίου διά της αιτήσεως σχετικής ιατρικής βεβαίωσης από το νοσοκομείο, πληροί τις προϋποθέσεις νομιμότητας που θέτει το άρθρο 7 του ν. 2472/1997, εφόσον, όπως προέκυψε, ο προσφεύγων είχε δώσει την ελεύθερη, ρητή και ειδική συγκατάθεσή του προς τούτο με την υπογραφή του συμβολαίου αυτού.

9. Περαιτέρω όμως, ο συγκεκριμένος τρόπος κοινοποίησης των διαφόρων εγγράφων που περιείχαν προσωπικά δεδομένα στον προσφεύγοντα, τον οποίο επέλεξε η ασφαλιστική εταιρία για την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του προσφεύγοντος, δηλαδή η θυροκόλληση, δεν προστατεύει τα σχετικά δεδομένα από τυχόν αθέμιτη επεξεργασία, αλλά αντιθέτως ενέχει διακινδύνευση για απώλεια, απαγορευμένη διάδοση ή και απαγορευμένη πρόσβαση, αφού τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του προσφεύγοντος ήταν δυνατόν να ανακοινωθούν τόσο στον δικαστικό επιμελητή ο οποίος προέβη στη θυροκόλληση όσο και σε οιονδήποτε διερχόμενο τρίτο. Μάλιστα ο τρόπος αυτός ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης δεν είναι υποχρεωτικός από τον νόμο, οπότε θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι ακολουθήθηκε η νόμιμη διαδικασία, αλλά επιλογή της εταιρείας. Υπήρξε συνεπώς παραβίαση της υποχρέωσης που επιβάλλει το άρθρο 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997 που ορίζει ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να λαμβάνει όλα τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση και κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας. Η υποχρέωση αυτή έχει μάλιστα ιδιαίτερη βαρύτητα στη συγκεκριμένη περίπτωση η οποία αφορά όχι απλά αλλά ευαίσθητα δεδομένα υγείας και για το λόγο αυτό πρέπει να επιβληθεί πρόστιμο στην ασφαλιστική εταιρεία, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, για

παραβίαση του άρθρου 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997. Το πρόστιμο πρέπει ωσαύτως να είναι ανάλογο της ιδιαίτερης βαρύτητας που ενέχει η παραβίαση, αλλά και η διακινδύνευση, ιδίως ενόψει του γεγονότος ότι αφορούσε ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα υγείας για τα οποία τόσο ο έλληνας όσο και ο ευρωπαϊός νομοθέτης επιφυλάσσουν αυξημένη προστασία και ότι υπήρχε δυνατότητα εναλλακτικού ασφαλούς τρόπου χορήγησης των πιο πάνω δεδομένων.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

1) Επιβάλλει πρόστιμο 3.000 ευρώ στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών – Πανεπιστημιακή Ψυχιατρική Κλινική «Αιγινήτειο Νοσοκομείο» για παραβίαση του άρθρου 11 παρ. 3 του ν. 2472/1997, επειδή ανακοίνωσε ευαίσθητα δεδομένα υγείας του προσφεύγοντα στην ασφαλιστική εταιρεία ALICO χωρίς να τον ενημερώσει πριν από τη διαβίβαση.

2. Επιβάλλει πρόστιμο 15.000 ευρώ στην ασφαλιστική εταιρεία AMEPIKAN ΛΑΪΦ ΙΝΣΟΥΡΑΝΣ ΚΟΜΠΑΝΥ (AMERICAN LIFE INSURANCE COMPANY) - ALICO, για παραβίαση του άρθρου 10 παρ. 3 του ν. 2472/1997, επειδή δεν έλαβε τα κατάλληλα οργανωτικά και τεχνικά μέτρα για την ασφάλεια των δεδομένων και την προστασία τους από τυχαία ή αθέμιτη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση, αφού, χωρίς να έχει υποχρέωση εκ του νόμου προς τούτο, επέλεξε να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης του προσφεύγοντος διαβιβάζοντάς του έγγραφα με ευαίσθητα δεδομένα υγείας δια θυροκολλησεως.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Γεωργία Παλαιολόγου